
S E R I A
PRACA Z DZIECKIEM ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

DZIECKO WYBITNIE UZDOLNIONE W DOMU I SZKOLE

REDAKCJA NAUKOWA
Mariya Leshchenko, Katarzyna Szymczyk

Piotrków Trybunalski 2018

Recenzent

Prof. UJK dr hab. Helena Marzec

Publikacja dofinansowana ze środków
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ISBN 978-83-7726-155-2

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Filia w Piotrkowie Trybunalskim

ul. J. Słowackiego 114/118, 97-300 Piotrków Trybunalski

tel.: 44 732 70 46, 44 732 74 00 w. 171, 172

e-mail: wydawnictwopt@ujk.edu.pl

Dystrybucja: ksiegarnia@unipt.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	7

CZEŚĆ I. TEORETYCZNE UJĘCIE ZAGADNIENIA DZIECKA ZDOLNEGO

Rozdział I.

PROBLEM WSPARCIA DZIECKA ZDOLNEGO W RODZINIE I SZKOLE

Mariya Leshchenko, Katarzyna Szymczyk, Larysa Tymchuk <i>Dziecko utalentowane w świetle badań biograficznych.....</i>	17
Helena Marzec, Dziecko zdolne w rodzinie zamożnej.....	35
Katarzyna Szymczyk, Dziecko wybitnie uzdolnione w systemie szkolnictwa polskiego w pierwszej połowie XX wieku	55
Martyna Cicha, Potencjał twórczy dziecka zdolnego w szkole o tradycyjnym modelu kształcenia	69
Marcelina Kacprzak, Dziecko wybitnie zdolne w percepcji rówieśników	79

CZEŚĆ II. DZIECIŃSTWO I DZIAŁALNOŚĆ WYBITNYCH POSTACI W ŚWIETLE BADAŃ BIOGRAFICZNYCH

Rozdział II.

SYLWETKI WYBITNYCH NAUKOWCÓW W DZIEDZINIE NAUK ŚCISŁYCH I PRZYRODNICZYCH, INŻYNIERYJNO-TECHNICZNYCH I MEDYCZNYCH

Mariya Leshchenko, Wpływ edukacji rodzinnej i edukacji szkolnej na kształtowanie i rozwój Władimira Vernadsky'ego (1863–1945) – wybitnego przyrodnika.....	101

Liubov Soboleva , <i>Dzieciństwo a kształtowanie powołania do zawodu lekarza: biograficzne badania sylwetki zawodowej Mikołaja Iwanowicza Pirogowa (181–1881)</i>	119
Yuliana Lavrysh , <i>Formowanie życiowych wartości i inżynierskich umiejętności na przykładzie biografii wybitnego inżyniera – konstruktora Igora Sikorskiego</i>	127
Larysa Tymchuk , <i>Badanie biograficzne dziecięcych i szkolnych lat Viktora Mikhailovicha Glushkova – genialnego naukowca – cybernetyka XX wieku</i>	147
Mariya Leshchenko, Petro Leshchenko , <i>Czynniki wpływające na rozwój umiejętności cybernetycznych słynnego amerykańskiego profesora Randy Pauscha (1960–2008)</i>	163

Rozdział III.

PEDAGOGICZNA NARRACJA WYBITNYCH NAUCZYCIELI, PSYCHOLOGÓW, FILOZOFÓW, MISTYKÓW I FILANTROPÓW

Liliana Khimchuk , <i>Źródła kreatywności pedagogicznej w dziecięcym i młodzieńczym doświadczeniu Rudolfa Steinera</i>	177
Viktoriya Grinko , <i>Dzieciństwo i młodość – decydujące okresy w rozwoju osobowości twórczej Korotyaeva Borisa Ivanovicha – współczesnego ukraińskiego naukowca, lidera naukowej szkoły kreatywności pedagogicznej</i>	193
Svitlana Isaeva , <i>Rozwój zawodowo-pedagogiczny Thomasa Gordona</i>	207
Oksana Babina-Kosenko , <i>Niezłomny duch i wierna służba bogu i ludziom – żywot Wielebnej Dosyfi</i>	223
Valentyna Berezan , <i>Działalność charytatywna aktorki, działaczki społecznej Audrey Hepburn: „Anioła na ziemi”</i>	231
Yuliya Nosenko , <i>„Światopogląd rozwija się od dzieciństwa”. Fenomen Niko Vuichicha</i>	251

Rozdział IV.

**BADANIA BIOGRAFICZNE O DZIECIŃSTWIE I ROZWOJU OSOBISTYM
WYBITNYCH TWÓRCÓW: ARTYSTÓW, KOMPOZYTORÓW, MUZYKÓW,
POETÓW, PISARZY**

- Yuliya Mohireva**, *Miłość do sztuki od dzieciństwa. Biograficzne badania wybitnych postaci w dziedzinie ukraińskiej sztuki ludowej*..... 263
- Nataliia Pavlenko**, *Dzieciństwo i młodość w rozwoju przyszłego artysty: narracje biograficzne ukraińskich kompozytorów*..... 287
- Liubov Soboleva**, *Dzieciństwo i młodość trzech wielkich słowiańskich postaci: Rosjanina – Aleksandra Puszkina, Polaka – Fryderyka Chopina, Ukraińca – Tarasa Szewczenko*..... 307
- Larysa Ruban**, *Rozwój talentów wybitnych skandynawskich bajkopisarzy*..... 327
- Anastazja Wilczkowska**, *Od doświadczenia własnego dzieciństwa do wybitnych koncepcji rozwoju zdolności muzycznych Émila Jaques-Dalcroze`A i Zoltána Kodály*..... 345

Valentyna Berezan

Połtawski Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. V.G. Korolenki
(Ukraina)

DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA AKTORKI, DZIAŁACZKI SPOŁECZNEJ AUDREY HEPBURN: „ANIOŁA NA ZIEMI”

Streszczenie. Artykuł przedstawia, w formie narracji pedagogicznej, życie znanej osoby XX wieku, wybitnej aktorki, która według Amerykańskiego Instytutu Filmowego (American Film Institute) zajęła trzecie miejsce na liście najwybitniejszych aktorek kina amerykańskiego w ciągu ostatnich stu lat. Źródłem badań biograficznych, Audrey Hepburn, ur. Edda Kathleen van Heemstra Hepburn Ruston (1929–1993), stały się różnorodne artykuły, szkice, dokumenty UNICEF, publikowanymi w Internecie, oficjalne strony aktorki i strony internetowy fanów aktorki. Ponadto wykorzystano autobiograficzną książkę Audrey Hepburn „Życie, opowiedane przez siebie. Uznanie w miłości”, którą aktorka napisała trzy miesiące przed własną śmiercią. W wyniku biograficznego badania warunków, które wpłynęły na ujawnienie i rozwój wybitnych umiejętności aktorki: niesamowity talent, naturalność w grze, plastyczność, jasność, a także cechy charakteru, które uczyniły ją nie tylko sławną aktorką, ale Człowiekiem z dużej litery, tj.: witalność, humanizm, altruizm, aktywność społeczna, umiejętność obrony swojej pozycji, odpowiedzialność, uczciwość, otwartość, skromność i niewiarygodne wymagania wobec siebie.

Słowa kluczowe: Audrey Hepburn, badania biograficzne, źródła, zdolności, kreatywność, dobroczynność.

DEVELOPMENT OF THE ABILITIES TO CHARITY AND BENEFACTION OF A WELL-KNOWN ACTRESS – AUDREY HEPBURN: ANGLE ON EARTH

Summary. The article is presented in the form of a pedagogical narrative about the life of a well-known person of the twentieth century, an outstanding actress who, according to the American Film Institute, came third on the list of the most outstanding American cinema actresses in the last hundred years. Sources of biographical research of Audrey Hepburn, congenital Edda Kathleen van Heemstra Hepburn Ruston (1929–1993), have become a variety of articles, sketches, UNICEF documents, published on the Internet, the official site of the actress and the website of the actress's fans. In addition, we used the autobiographical book “Audrey Hepburn Life, told by herself. Recognition in love” which the actress wrote three months before her own death. As a result of a biographical study the conditions that influenced on the development of the outstanding skills of the actress were defined: incredible talent, naturalness in the game, plasticity, clarity, and character traits that made her not only a famous actress, but a woman with a capital letter: vitality, humanism, altruism, social activity, the ability to defend one's position, responsibility, honesty, openness, modesty and unreliable requirements towards oneself.

Key words: Audrey Hepburn, biographical research, sources, abilities, creativity, charity.

РОЗВИТОК ЗДІБНОСТЕЙ ДО БЛАГОДІЙНОЇ Й ДОБРОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІДОМОЇ АКТОРКИ – ОДРІ ХЕПБЕРН: ЯНГОЛ-ОХОРОНЕЦЬ НА ЗЕМЛІ

Анотація. Стаття представлена у вигляді педагогічного наративу про життєвий шлях відомої особистості XX століття, видатної актриси, яка за версією Американського інституту кіномистецтва (The American Film Institute) посідає третє місце у списку найвидатніших актрис

американського кіно за останні сто років. Джерелами біографічного дослідження Одрі Хепберн (Audrey Hepburn), уродженої Едди Кетлін ван Хеємстра Хепберн-Растон (Edda Kathleen van Heemstra Hepburn Ruston) (1929–1993) стали різноманітні статті, нариси, документи ЮНІСЕФ, розміщені у просторі Інтернет, офіційний сайт актриси та вебсайти фанів акторки. Крім цього було використано автобіографічну книгу «Одрі Хепберн. Життя, розказане нею самою. Зізнання у коханні», яку вона написала за три місяці до власної смерті.

У результаті біографічного дослідження були визначені умови, які вплинули на розкриття і розвиток видатних здібностей актриси: неймовірний талант, природність у грі, пластичність, яскравість, а також риси характеру, які зробили її не просто відомою актрисою, а Людиною з великої літери: життєлюбність, гуманізм, альтруїзм, громадська активність, уміння відстоювати свою позицію, відповідальність, чесність, відкритість, скромність та неймовірна вимогливість до себе.

Ключові слова: Одрі Хепберн, біографічне дослідження, джерела, здібності, творчість, благодійництво.

Prawdziwy cel całego mojego życia:
Audrey Hepburn...
Kobieta-zagadka...
Anioł stróż na ziemi...
Piękna i nieszczęśliwa...
Księżniczka... Gwiazda Hollywood...
Ikona stylu...
Muza Huberta de Givenchy...¹.

W każdym okresie historycznym są wybitne postacie, które odniosły sukces i zdobyły sławę w swojej działalności zawodowej oraz udało im się odnaleźć swoje prawdziwe przeznaczenie w sferze społecznej. Właśnie w tym aspekcie dla wspólnoty pedagogicznej i naukowej interesująca jest narracja o latach dziecięcych i młodości Audrey Hepburn – tancerki, fotomodelki, wybitnej aktorki, którą Amerykański Instytut Filmowy (The American Film Institute)² umieścił na trzecim miejscu na liście najwybitniejszych amerykańskich aktorek filmowych ostatniego stulecia³.

Źródłami badawczymi były różnorodne artykuły, szkice, dokumenty UNICEF umieszczone w sieci Internet, oficjalna strona internetowa aktorki oraz strony internetowe fanów aktorki. Ponadto korzystano z literatury pięknej poświęconej Audrey

---

¹ Одрі Хепберн [Електронний ресурс] // 24СМИ. – Режим доступа: <https://24smi.org/celebrity/1017-odri-hepbern.html>.

² Американский институт киноискусства [Електронний ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki>.

³ 100 величайших звёзд кино за 100 лет по версии AFI [Електронний ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/100>.

Hepburn, w szczególności z jej książki autobiograficznej *Audrey Hepburn. Życie opowiedziane przez nią samą. Wyznanie miłości*, którą napisała ona trzy miesiące przed swoją śmiercią.

Na podstawie badania biografii z różnych źródeł określono warunki, które wpłynęły na odkrycie i rozwój wybitnych zdolności aktorki: nieprawdopodobny talent, naturalność gry, plastyczność, wyrazistość, a także cechy charakteru, który uczyniły ją nie tylko zdolną aktorką, lecz także Człowiekiem z wielkiej litery: miłość do życia, humanizm, altruizm, aktywność społeczna, umiejętność bronięcia swojego zdania, odpowiedzialność, uczciwość, otwartość, skromność i wysokie wymagania wobec siebie.

Niełatwo jest być niezwykle piękną kobietą i znaną na całym świecie aktorką, a jednocześnie uniknąć brudnych plotek na swój temat. Ale w historii jest takie nazwisko: to Audrey Hepburn – kobieta, która przeżyła na ziemi życie anioła⁴.

„Świat był pewien, że była ona księżniczką. Gdyż dziewczyna o tak niezziemskiej urodzie i czystości, z takimi niesamowitymi oczyma, tak urzekająca i bez troska, nie może mieszkać po sąsiedzku”⁵.

Gwiazda filmów *Rzymskie wakacje*, *Sabrina*, *Wojna i pokój*, *Historia zakonnic*, *Śniadanie u Tiffany’ego*, *Szarada*, *My Fair Lady*, *Jak ukraść milion dolarów* itd. Audrey Hepburn znana jest nie tylko jako utalentowana aktorka. Znała ona pięć języków (angielski, holenderski, francuski, włoski, hiszpański), znała się na ogrodnictwie i przez większość swojego życia zajmowała się działalnością charytatywną.

Audrey Hepburn, urodzona jako Edda Kathleen van Heemstra Hepburn-Ruston, urodziła się 4 maja 1929 roku w Belgii, w miasteczku Ixelles pod Brukselą⁶ (według innych danych Ixelles było gminą w Brukselskim Regionie Stołecznym⁷).

Ze strony matki Audrey była Holenderką. Historia rodu van Heemstra sięga początku XVI wieku i zawiera cały szereg arystokratów – właścicieli ziemskich, oficerów armii wysokiej rangi, urzędników państwowych i dworzan. Matka Au-

---

⁴ Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixep.htm>.

⁵ М. Соболева, Одри Хепбёрн – биография, личная жизнь: история ангела / Марина Соболева [Электронный ресурс] // Биография : сайт. Биография, история жизни знаменитых людей – артистов, актеров, писателей, композиторов, и других известных деятелей. – Режим доступа: <http://www.biography-life.ru/art/140-odri-hepbern-biografiya-lichnaya-zhizn-istoriya-angela.html>.

⁶ Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixep.htm>.

⁷ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.

drey, baronowa Ella van Heemstra, urodziła się w 1900 roku w rodzinnym majątku Velpo niedaleko od Arnhem. W rodzinie poza nią było jeszcze pięcioro dzieci – cztery córki i syn, każde z których odziedziczyło tytuł baronowej lub barona. Ojciec Elly – Arnold van Heemstra – obejmował wysokie i poważne stanowiska – był wysokim urzędnikiem w Ministerstwie Sprawiedliwości, sędzią w Arnhem, burmistrzem Arnhem (miasto w Holandii). W żyłach baronowej Elly płynęła mieszkanka wielu krwi – holenderskiej, francuskiej, węgierskiej. Była dwukrotnie zamężna. Za pierwszego męża, Hendrika van Ufforda, który także miał szlacheckie pochodzenie, wyszła za mąż jeszcze przed ukończeniem dwudziestu lat. Małżeństwo trwało krótko, ale pozostawiło po sobie dwoje dzieci, Jana i Aleksandra. Jej drugim mężem został Irlandczyk Joseph Victor Anthony Hepburn-Ruston. Wiadomo o nim niewiele i w większości są to plotki. Zwykle jako datę urodzenia podaje się 1889 roku, a jako miejsce urodzenia Londyn, ale informacje te nie mają żadnego potwierdzenia. Istnieje opinia, że Ruston pochodził z Australii, ponieważ znał kraje i wyspy na Oceanie Spokojnym. Pierwszym potwierdzonym dokumentalnie faktem z jego biografii jest lista Ministerstwa Spraw Zagranicznych z lat 1923–1924, w której wymieniony jest on jako konsul honorowy w Semarang na Jawie. Być może właśnie tam poznała go Ella, która spędzała na Jawie swój miesiąc miodowy. Ella i Joseph zawali małżeństwo 7 września 1926 roku w Dżakarcie. Po powrocie do Europy rodzina zamieszkała w Belgii, na przedmieściach Brukseli. Małżonkowie mieli niezgodne charaktery, często się kłócili⁸.

Później, wspominając swoje dzieciństwo, Audrey napisała w pamiętniku: „... Ojciec i matka prawie nie mieli czasu dla mnie. Zapamiętałam, że nie jestem nikomu potrzebna i przez całe życie wątpiłam, że może być inaczej. Czekolada była moja jedyną miłością i ani razu mnie nie zdradziła”⁹. We wczesnym dzieciństwie Audrey była pulchna, z dołeczkami na policzkach i nawet na kolankach. Słynną belgijską czekoladę jadła tabliczkami. Baronowa nie chciała, żeby jej córka była taka puszysta (to niearystokratyczne!) i surowo nakazała kucharce, by chowała czekoladę głębiej w komodzie. Kiedy Audrey nie mogła znaleźć czekolady, zmuszona była obgryzać własne paznokcie, co oczywiście również bardzo złościło matkę¹⁰. Wieczorami Audrey czytała Biblię i modliła się do Boga, żeby rodzice

---

⁸ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B5%D0%BF%D0%B1%D1%91%D1%80%D0%BD_%D0%9E%D0%B4%D1%80%D0%B8.

⁹ Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixep.htm>.

¹⁰ Там само.

przestali się kłócić. Składała mu ona straszne przyrzeczenia – że będzie bardzo-bardzo grzeczna, zawsze będzie odkładać zabawki na miejsce, myć ręce przed jedzeniem i nigdy-przenigdy nie będzie ważyła więcej niż 46 kilogramów, bo mama mówiła, że właśnie tyle powinna ważyć prawdziwa dama. Z zabawkami i myciem naczyń udawało się nie zawsze, ale Audrey spełniła swoją ostatnią obietnicę. Przez całe życie ważyła 44–45 kilogramów¹¹.

„W dzieciństwie zostałam nauczona, że zwracanie na siebie uwagi świadczy o złych manierach. Nigdy nie warto wystawiać swoich uczuć na pokaz...” – właśnie tacy byli rodzice Audrey Hepburn, powściągliwi, krytyczni i gwałtowni, w szczególności matka. Dorastająca dziewczynka była smutnym, skrytym i cichym dzieckiem. Audrey nie lubiła lalek, wołała zwierzęta, dlatego spędzała wiele czasu z psami, kotami i ptakami, otrzymując od wdzięcznych stworzeń miłość, której nie wystarczało jej od rodziców. Przez całe życie Audrey zachowała niesamowite pragnienie miłości i potrzebę dawania jej¹².

W latach 1930 rodzice Audrey byli zaangażowani politycznie. Zaczęli oni popierać nazistów, sprzeciwiali się żydowskiej dominacji w bankowości i handlu. Hepburn i Ruston uczęszczali na różne zabrania nazistów w Niemczech. Jednak po okupacji Arnhem przez Niemców, Ella wyrzekła się swoich poglądów i zaczęła pomagać grupie Oporu. Natomiast Joseph kontynuował kolaborację, został dyrektorem europejskiej agencji prasowej w Londynie, która zajmowała się propagandą nazistowską w Anglii oraz gromadzeniem tajnych informacji dla Rzeszy. Dlatego ojciec Audrey Hepburn został zaaresztowany w 1940 roku i przebywał w więzieniu do kwietnia 1945 roku. Po wyjściu na wolność osiedlił się w Dublinie, gdzie mieszkał do końca swoich dni i prawdopodobnie zmarł w 1980 roku¹³.

W maju 1935 roku stało się to, co pozostawiło bliznę na sercu dziewczynki na całe życie – od rodziny odszedł jej ojciec. Joseph Ruston po prostu spakował swoje rzeczy i opuścił żonę i córkę, nie mówiąc ani słowa¹⁴. Niespodziewane rozstanie rodziców spowodowało, że Audrey czuła się opuszczona, nikomu nie

---

¹¹ Там само.

¹² Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

¹³ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B5%D0%BF%D0%B1%D1%91%D1%80%D0%BD_%D0%9E%D0%B4%D1%80%D0%B8.

¹⁴ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

potrzebna i przez nikogo nie kochana¹⁵. Dopiero później Audrey zrozumie, kiedy będzie już dorosła, że matka nauczyła ją wszystkiego – rysowania i czytania, miłości do książek i staranności, kontrolowania emocji i myślenia przede wszystkim o innych, a dopiero później o sobie, nauczyła ją być życzliwą nawet wtedy, gdy chciało się jej wyć, nauczyła ją pracować, a także nie poddawać się i nie tracić nadziei. Dopiero jako dorosła kobieta zrozumie, że przez swoją powściągliwość nie pokazywała ona swojego arystokratycznego wychowania, lecz chciała ochronić córkę przed rozczarowaniem się ojcem. Było to dla niej najważniejsze. „Mama nie chciała, żebym uważała się za córkę faszysty lub nikczemnego człowieka, a dlatego uważała, że lepiej wyglądać na okrutną i niesprawiedliwą w moich oczach, byle nie dopuścić do moich bliskich kontaktów z ojcem. Domyślała się ona, że nie jestem mu potrzebna, że spowoduje to straszną traumę, jeśli będę próbowała go odszukać¹⁶.”

Bez względu na to, że matka Audrey, Ella, nie umiała okazywać córce swojej miłości, była ona gotowa poświęcić wszystko dla Audrey i zrobiła bardzo wiele, żeby dziewczynka mogła się rozwijać i uczyć. Ella starała się być dla dziecka i matką i ojcem¹⁷. Po odejściu ojca od rodziny sześciolatka dziewczynka straciła grunt pod nogami. Audrey przez całe życie nie mogła uwierzyć, że miłość może trwać długo – tak bardzo traumatyczne było dla niej to wydarzenie¹⁸. Później Audrey nazwie to wydarzenie najboleśniejszym momentem w swoim życiu. Wiele lat później dzięki pomocy Czerwonego Krzyża odnalazła ona swojego ojca w Dublinie i wspierała go materialnie do jego śmierci¹⁹.

W związku z taką trudną sytuacją rodzice Elly zabrali Audrey z matką do domu rodzinnego w Arnheim. Ale tam również dziewczynka mieszkała niedługo, czekał ją wyjazd do zamkniętej angielskiej szkoły. O swoich latach szkolnych Audrey wspominała, że „najpierw było okropnie, ale dostała dobrą lekcję zdobycia niezależności...”. Proces nauczania nigdy nie podobał się Audrey, zbyt ak-

¹⁵ Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixep.htm>; Одри Хепберн [Электронный ресурс] // Узнай все. – Режим доступа: <https://uznayvse.ru/znamenitosti/biografiya-odri-hepbern.html>.

¹⁶ О. Хепберн, Жизнь, рассказанная ею самою. Признания в любви [Электронный ресурс] / Одри Хепберн ; пер. Наталья Павлицева ; ред. Л. Незвинская. – М. : ЯУЗА-ПРЕСС, 2012. – 270 с. // LoveRed.ec. – Режим доступа: http://loveread.ec/view_global.php?id=70459.

¹⁷ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

¹⁸ Там само.

¹⁹ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B5%D0%BF%D0%B1%D1%91%D1%80%D0%BD_%D0%9E%D0%B4%D1%80%D0%B8.

tywnemu dziecku trudno było siedzieć godzinami na lekcjach. Na jedną tylko lekcję Audrey czekała z niecierpliwością – lekcję tańca. Taniec czynił dziewczynę szczęśliwą, tańcząc błyszczała²⁰.

Lato 1939 roku Audrey wraz z matką spędziła w Anglii, niedaleko od nadmorskiego miasta Folkestone. Wakacje były naprawdę wspaniałe, ale idylla skończyła się tragicznie. Na początku września wojska nazistów napadły na Polskę. Zaczęła się Druga Wojna Światowa. Ella, matka Audrey, była przekonana, że wojna ominię neutralną Holandię, dlatego zabrała córkę do cichego i spokojnego Arnhem²¹.

Ale tym razem baronowa się pomyliła. Wkrótce Niemcy wkroczyli do Holandii, a pokojowo nastawiona Holandia, która nie była gotowa do walki, poddała się. Arnhem było pod okupacją, a nazistowskie wojska wywiozły wszystko, z czego mogły korzystać. W ciągu kolejnych miesięcy konta bankowe rodziny Audrey zostały zaarrestowane, a wszystkie dobra materialne skonfiskowane. Rodzina, która przez stulecia żyła w bogactwie, została z niczym²².

Wojna zmusiła Audrey, która dopiero skończyła 10 lat, do bardzo szybkiego dorostania. Ale zostawiła ona dzieciństwo bez szczególnego żalu²³.

Okupanci ze wszystkich sił starali się zasiać antybrytyjskie nastroje, na przykład zakazany był import towarów z Brytanii. Wywołało to głęboki niepokój u krewnych Audrey, ponieważ dziewczynka miała brytyjskie obywatelstwo i biegle mówiła po angielsku. Gdyby dowiedzieli się o tym Niemcy, mogliby ją aresztować i nawet deportować. Matka Audrey ze wszystkich sił starała się ukryć ten fakt. Audrey nauczyła się języka holenderskiego, otrzymała holenderski paszport i została przyjęta do miejscowej szkoły pod holenderskim nazwiskiem Edda van Heemstra.²⁴

Przez osiem lat Audrey mówiła tylko po holendersku. Jej matka była Holenderką, a ojciec Anglikiem. Natomiast poza murami domu, w którym się urodziła, mówiono po francusku. Dziewczynka nigdy nie przyzwyczaiła się do żadnego języka, być może właśnie to ukształtowało unikatową wymowę Audrey Hepburn,

---

²⁰ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

²¹ Там само.

²² Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

²³ Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixer.htm>.

²⁴ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

której nie da się porównać z żadną znaną wymową²⁵. W przyszłości znajomość języków pomoże Audrey w pracy w teatrze i filmie, ale, co najważniejsze, w pracy w UNICEF, a co najciekawsze, w odnalezieniu swojej prawdziwej miłości.

Wkrótce Holandia pogrążyła się w biedzie, a ludzi trapiły choroby. Wydawało się, że sama śmierć chodzi po ulicach, zaglądając do czarnych oczu okien częściowo zrujnowanych domów i poszukując nowych ofiar. Czasem można było zobaczyć, jak przechodnie padali martwi od głodu i zimna. Jednak do śmierci i zabójstw, jak też do dźwięków ostrzałów, ludzie już dawno się przyzwyczaili²⁶. A w 1944 roku miało miejsce bardzo niebezpieczne zdarzenie. Dziewczynka szła po ulicy i wtedy rozpoczęła się obława – kobiety i dzieci były łapane do wysyłki do obozu koncentracyjnego. Audrey schowała się w piwnicy pełnej szczurów i przesiedziała w niej kilka dni...²⁷. Ten czas był prawdziwym koszmarem dla Audrey, nigdy nie zapomni ona koszmarów, które zobaczyła i zawsze będzie powtarzać, że „było to o wiele straszniejsze niż można sobie wyobrazić”²⁸. Później, pracując dla UNICEF, Hepburn zobaczy wiele okropnego, a jej przeszłość pozwoli jej wytrzymać straszne rzeczy, które działy się z dziećmi i uzyskać pomoc dla nich.

Jednak w Arnhem było także inne życie. W jednym ze schronów bombowych ktoś o niezłomnym duchu odważył się zbudować coś w rodzaju sceny. Odbywały się tam koncerty, spektakle, wystawiano nawet balet. Małe dziewczynki w pointach i spódnicach-paczkach, niczym przestraszone sarenki, starały się nie zgubić akompaniamentu muzycznego i nie zaplątać się w swoich długich i chudych od głodu nogach i rękach. W przerwach między występami 12-letnia dziewczynka chodziła wśród widzów z kartonowym pudełeczkiem dla ofiar. Nazywała się ona Edda van Heemstra²⁹. W 1941 roku Audrey zapisała się do konserwatorium w Arnhem, gdzie znowu mogła oddać się swojemu ulubionemu zajęciu – tańcowi. Ale były to ciężkie czasy i taniec też miał posmak koszmaru. Po koncertach dziewczę-

---

²⁵ Там само.

²⁶ М. Соболева, Одри Хепбёрн – биография, личная жизнь: история ангела / Марина Соболева [Электронный ресурс] // Биография : сайт. Биография, история жизни знаменитых людей – артистов, актеров, писателей, композиторов, и других известных деятелей. – Режим доступа: <http://www.biography-life.ru/art/140-odri-hepbern-biografiya-lichnaya-zhizn-istoriya-angela.html>.

²⁷ Одри Хепберн – красивая и несчастная [Электронный ресурс] // Хронотон : сайт. – Режим доступа: <http://www.chronoton.ru/bio/Audrey-Heppburn>.

²⁸ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-kheppbern-zhenshchina-legenda>.

²⁹ М. Соболева, Одри Хепбёрн – биография, личная жизнь: история ангела...

ta i chłopcy zbierali pieniądze dla holenderskiego podziemia. Dla holenderskich dzieci czymś normalnym było ryzykowanie sobą, aby uratować podziemie³⁰. Reczywistym zadaniem Eddy było w niezauważalny sposób odebrać i przekazać odpowiednim ludziom mały kawałek papieru, tajne informacje dla wojowników Oporu. Na sąsiednich krzesłach w swoim szorstkim języku głośno rozmawiali niemieccy żołnierze. Wujek dziewczynki został rozstrzelany na jej oczach przez faszystów za udział w Oporze. Edda dobrze rozumie, co z nią zrobią, jeśli zauważą w jej rękach tajną wiadomość...³¹.

Audrey była równie aktywna jako uczestniczka podziemia i baletnica. W wieku trzynastu lat śmiało pełniła ona rolę łączniczki między Brytyjczykami a holenderski oporem. Audrey doskonale знаła angielski, a udając holenderską dziewczynkę, wykonującą polecenia gospodarcze, jeździła na rowerze po wsi i przekazywała wiadomości między aktywistami – była to pierwsza rola wielkiej aktorki Audrey Hepburn³². Po 45 latach była tak samo aktywna w różnych niebezpiecznych sytuacjach i tak samo ryzykowała swoje życie, aby pomóc dzieciom, które tego potrzebowały.

„Po powrocie do domu do rodzinnej posiadłości dziadka-barona, który po wielu latach kłótni zdecydował się udzielić schronienia jej i jej matce, Edda zdjęła zakrwawione pointy i upadła na łóżko bez sił. Cienka jak słomka ręka sięgnęła po dzbanek z wodą, który stał na nocnym stoliku. Jeśli dużo się pije, można oszukać głód... Poza tym Edda dużo czytała. Wspaniałe światy, gdzie mieszkaly wróżki, jednorożce, krasnale, pozwalały jej puścić wodze fantazji i na pewien czas zagłuszyć burczenie w brzuchu³³.

Jesienią 1944 roku wojska aliantów wylądowały na kontynencie, aby opanować osiem mostów w Holandii, które otworzyłyby im drogę do Niemiec. Jednak operacja poniosła klęskę. Dla Holendrów, którzy mieli nadzieję na wyzwolenie, stało się to katastrofą. Arnheim było zrujnowane, a zima była nie do wytrzymania. Audrey wraz z matką przeprowadziły się do zamiejskiego domu w Velpe, ale tam czekał na nie kolejny koszmar – nie było ani prądu, ani ciepła, ani mydła. Nie miały nic do jedzenia poza cebulkami tulipanów. Wkrótce ze względu na głód Audrey nie mogła chodzić, a później nawet stać.³⁴

---

³⁰ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото)...

³¹ М. Соболева, Одри Хепбёрн – биография...

³² Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото)...

³³ М. Соболева, Одри Хепбёрн – биография...

³⁴ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legendaa>.

4 maja 1945 roku Holandia została wyzwolona po 5 latach okupacji. Audrey skończyła szesnaście lat. Wolność przyszła do niej z zapachem angielskich papierosów i benzyny. Kiedy Audrey zobaczyła angielskich żołnierzy, podbiegła do nich i poprosiła o papierosy oraz czekoladę. Żołnierz, który zobaczył obrzękłe nogi dziewczynki i pożółkłą od zapalenia wątroby twarz, dał jej pięć tabliczek. Tę miłość do tytoniu i czekolady Audrey zachowała przez całe życie³⁵. Jednakże po przebyciu żółtaczk i astmy, która pojawiła się w najcięższych dla Audrey czasach, A. Hepburn już nigdy nie miała prawidłowego metabolizmu³⁶, nawet po zakończeniu wojny nadal cierpiała ona na anemię, schorzenia układu oddechowego, depresję³⁷. Później wszyscy zawsze zazdrościli jej cienkiej figury i nie mogli odkryć tajemnicy jej szczupłości, nie znając rzeczywistej przyczyny jej chudości.

Później Audrey, wspominając lata wojenne, mówiła: „Straciliśmy wszystko – nasze domy, nasze mienie, nasze pieniądze. Ale nie poddaliśmy się. Udało nam się zachować życie – a to było najważniejsze”. Jednak wraz z końcem wojny nie skończył się szereg ciężkich prób dla Audrey Hepburn. Marzenia dziewczyny o wielkim balecie nigdy się nie spełniły³⁸.

Kiedy skończyła się wojna, stało się zrozumiałe, że nie da się już żyć tak jak wcześniej. Ojciec był w więzieniu, matka straciła majątek, pracowała jako ekonomka, pokojówka i kucharka. Sama Audrey Hepburn też musiała pracować³⁹.

Po przeprowadzce z mamą do Amsterdamu pracowały one jako pielęgniarki w domu weteranów. Równoległe z pracą w 1946 roku Audrey kontynuowała zajęcia z baletu⁴⁰. Jej nauczycielką została słynna baletnica Sonia Gaskell, która uczyła się i pracowała u Diagilewa. Sonia była zachwycona swoją uczennicą, ale po głodzie mięśnie Audrey były tak osłabione, że niegdyś utalentowana tancerka z doskonałą techniką nie mogła nawet myśleć o poważnej karierze⁴¹.

---

³⁵ Там само.

³⁶ Одри Хепберн [Электронный ресурс] // COSMOPOLITAN. – Режим доступа: <https://www.cosmo.ru/stars/biography/audrey-hepburn/>.

³⁷ Одри Хепберн [Электронный ресурс] // 24СМИ. – Режим доступа: <https://24smi.org/celebrity/1017-odri-hepburn.html>.

³⁸ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepburn-zhenshchina-legend>.

³⁹ Одри Хепберн [Электронный ресурс] // COSMOPOLITAN. – Режим доступа: <https://www.cosmo.ru/stars/biography/audrey-hepburn/>.

⁴⁰ Одри Хепберн [Электронный ресурс] // 24СМИ. – Режим доступа: <https://24smi.org/celebrity/1017-odri-hepburn.html>; Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>

⁴¹ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс]...

Nieszczęścia, które po kolei spadały na dziewczynę, załamały Audrey i doprowadziły ją do głębokiej depresji emocjonalnej. Stała się ona zamknięta i melancholijna, ciągle spała i zaczęła się przejadać. „Przeżyłam lata wojenne, nie mając jedzenia, pieniędzy, książek, muzyki i odzieży. Później zaczęłam jeść wszystko co wpadało mi w oko, a szczególnie czekoladę. Stałam się gruba jak balon i bardzo nieatrakcyjna”. Za jakiś czas Audrey ważyła już 68 kilogramów⁴².

Wojna pozostawiła swój odcisk także na samoocenie dziewczyny. „Często czuję depresję i niezadowolenie z siebie. Można powiedzieć, że czasami po prostu się nienawidzę. Byłam bardzo gruba lub zbyt wysoka albo po prostu uważałam się za zbyt brzydką”⁴³.

W odróżnieniu od samooceny, swoją wagę Audrey udało się unormować. Przyczyną schudnięcia była wiadomość od Soni Gaskell, że Audrey może kontynuować naukę za granicą u jednej z jej słynnych koleżanek w Londynie. Poważny stosunek Audrey do tańca stanowił dobra motywację do odchudzania⁴⁴.

Okazało się, że słynną koleżanką Soni Gaskell była legendarna Marie Rambert, baletnica o niezachwianym autorytecie w angielskim tańcu klasycznym. W szkole pani Rambert Audrey pojawiła się na początku 1948 roku. Marie spojrzała na Audrey, wysłuchała jej opowieści o wcześniejszych zajęciach i powiedziała, że dziewczyna może wrócić wiosną, kiedy Rambert będzie miała pieniądze na szkołę, a Audrey będzie mogła zamieszkać w domu Marie, gdzie często mieszkali jej niezamożni uczniowie. Pieniądzy zawsze brakowała, dlatego Audrey brała się za wszelkie drobne prace. A kiedy zaczęły się zajęcia w szkole pani Rambert, dziewczyna pracowała wieczorami. Czasem pełniła ona obowiązki sekretarki, czasem pozowała dla fotografów. W tych czasach pojawiła się ona w reklamie mydła i szamponu.

„Moim marzeniem było założenie paczki i wyjście na scenę Covent Garden” – mówiła Audrey. Ale marzenie zderzyło się z surową rzeczywistością⁴⁵.

Kiedy Rambert ogłosiła skład uczestników piętnastomiesięcznych występów w Australii i Nowej Zelandii, Audrey nie było na tej liście. Pani wyjaśniła to tym, że Audrey jest zbyt wysoka, zbyt późno zaczęła zajmować się profesjonalnym baletem, dlatego nigdy nie zostanie primabaleriną. Rambert poradziła Audrey, by została nauczycielką tańca, gdyż jej jedną perspektywą jako tancerki był corps de ballet lub zespół mimów w teatrze muzycznym. Po wielu latach Audrey przyzna-

---

⁴² Tam samo.

⁴³ Tam samo.

⁴⁴ Tam samo.

⁴⁵ Tam samo.

ła: „Moja technika była nie do porównania z techniką Angielek, za naukę których miał kto płacić i które zawsze miały jedzenie i schrony bombowe”⁴⁶.

Audrey potrzebowała pracy i, korzystając ze swoich umiejętności choreograficznych, chodziła na castingi artystek corps de ballet londyńskich musicali. Jej uroda była niezwykła i po pewnym czasie została ona zauważona. Wkrótce dostała ona pierwszą epizodyczną rolę w filmie. Potem drugą, bardziej udaną. Kariera filmowa Audrey nie zapowiadała się dobrze. Pieniądzy wystarczyło tylko na płacenie rachunków. „Nawet jeśli zsumuje się je wszystkie, to materiału nie wystarczy nawet na jedną drobną rolę” – mówiła Audrey o obrazach nakręconych w tych latach⁴⁷.

A jednak los nie mógł nie uśmiechnąć się do Audrey Hepburn. Najpierw zauważyła ją pisarka Colette w czasie zdjęć w Monte Carlo. Odbywał się wtedy właśnie casting to sztuki opartej o jej książkę „Gigi” i pisarka uznała, że Audrey będzie doskonałą Gigi. A nieco później czekała na nią jeszcze jedna niespodzianka – główna rola w amerykańskim filmie „Rzymskie wakacje” wraz ze znanym hollywoodzkim aktorem Gregorym Peckiem. W ten sposób Audrey Hepburn od razu zdobyła dwie główne role w udanych projektach.

Na początku 1952 roku sława spadła na Audrey Hepburn. Jej twarz błyszczała na okładkach prawie wszystkich czasopism, a nagłówki głosiły: „Audrey jest sensacją! Młoda miss Hepburn stała się gwiazdą za pierwszym razem!”. Taki sukces pozwolił jej na samodzielne wybieranie ról, a scenariusze były pisane specjalnie dla niej. W 1953 roku Audrey Hepburn została ogłoszona najlepszą aktorką roku. A w 1954 roku zdobyła Oscara za swoją pierwszą rolę filmową („Rzymskie wakacje”) oraz nagrodę Tony jako najlepsza aktorka sezonu na Broadwayu. Wtedy młoda aktorka, która nie miała jeszcze nawet 25 lat, zdobyła popularność, do której inni aktorzy dążyli dekadami⁴⁸.

Jednak odnosząc sukcesy nigdy nie zapomniała o pomocy, którą uzyskała we wczesnej młodości od UNICEF. To właśnie trudne dzieciństwo uczyniło Audrey Hepburn bojowniczką o pokój – 38 lat swojego życia poświęciła ona pracy w organizacji międzynarodowej, działającej pod egidą ONZ. Jej współpraca z organizacją rozpoczęła się już w 1954 roku. Najpierw pomagała ona zwrócić uwagę na pro-

---

⁴⁶ Там само.

⁴⁷ Там само.

⁴⁸ Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepbern-zhenshchina-legend>.

blemy, korzystając ze swojej popularności. Audrey często występowała w radiu i uczęszczała na wydarzenia przeprowadzane przez organizację⁴⁹.

Później, kiedy jej synowie dorośli, a kariera aktorska była jej zdaniem zakończona, Audrey postanowiła poświęcić cały swój czas UNICEF.

W październiku 1987 roku Audrey wzięła udział w koncercie galowym Pierwszego Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego – odbywał się on w Makao, portugalskiej posiadłości w Chinach, i transmitowany był w krajach Europy i Azji „dla wszystkich dzieci świata”. Audrey Hepburn, tak samo jak wszyscy uczestnicy koncertu, ofiarowała swoje honorarium do Funduszu na rzecz Dzieci ONZ – UNICEF (Międzynarodowy Nadzwyczajny Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci). Właśnie wtedy poważnie zastanowiła się nad tym, czy może zrobić coś ważniejszego i istotniejszego dla funduszu. Po powrocie do Szwajcarii, pojechała ona do Christy Roth, przewodniczącej oddziału UNICEF w Genewie. Zaproponowała jej ona, by poleciała do Japonii, gdzie Audrey zawsze była bardzo lubiana, i wzięła udział w koncercie Światowej Orkiestry Filharmonicznej. Powinna była ona przedstawić orkiestrę i opowiedzieć o pracy funduszu. Ani Christa, ani sama Audrey nie mogły przewidzieć, ilu zbierze się widzów. Koncert stał się prawdziwym wydarzeniem dla kraju!⁵⁰ „Ilość słuchaczy przekroczyła najśmielsze oczekiwania. Było to wydarzenie o znaczeniu narodowym” – wspominała Christa Roth, która zajmowała się koordynacją projektów charytatywnych⁵¹.

Po tym koncercie Audrey podjęła ostateczną decyzję: jeśli jej nazwisko i popularność mogą pomóc potrzebującym dzieciom, to zrobi ona wszystko, co od niej zależy. Być może los właśnie dlatego pozwolił jej stać się znaną – żeby uratować jak najwięcej dzieci?⁵² „Nikt nie mógł wtedy przewidzieć, do czego to wszystko doprowadzi”⁵³.

Od tej chwili w życiu Audrey Hepburn nie było czasu na wypoczynek.

---

⁴⁹ М. Борисова, Голодное детство и большие ступни: какой была Одри Хепберн. Чего мы не знали об Одри Хепберн / Мария Борисова [Электронный ресурс] // Газета.ru. – Режим доступа: https://www.gazeta.ru/lifestyle/style/2018/01/a_11618888.shtml?updated#.

⁵⁰ Е. Фетисова, Последняя роль Одри Хепбёрн / Елена Фетисова, Светлана Обухова [Электронный ресурс] // Человек без границ. – Режим доступа: http://www.manwb.ru/articles/artef/cinema/audrey_hepburn/.

⁵¹ Е. Мишаненкова, Я – Одри Хепберн : история моей жизни [Электронный ресурс] / Екатерина Мишаненкова. – Б.г. : АСТ, 2014. – 224 с. – Режим доступа: http://loveread.ec/read_book.php?id=47270&p=23.

⁵² Е. Фетисова, Последняя роль Одри Хепбёрн / Елена Фетисова, Светлана Обухова [Электронный ресурс] // Человек без границ. – Режим доступа: http://www.manwb.ru/articles/artef/cinema/audrey_hepburn/.

⁵³ Е. Мишаненкова, Я – Одри Хепберн : история моей жизни...

W 1988 roku Audrey zgodziła się na to, co uważała za najważniejszą rolę w swoim życiu – zostanie Międzynarodową Ambasadorką Dobrej Woli w składzie delegacji UNICEF⁵⁴. Od tej chwili całe jej życie było związane z działalnością charytatywną⁵⁵.

Jeździła ona do najbiedniejszych krajów Azji, Afryki, Ameryki Łacińskiej, spotykała się z głowami państw, dostarczała żywność, zbierała pieniądze dla głodujących, a przede wszystkim zwracała uwagę całego świata na problemy potrzebujących. „Czekałam na tę pracę czterdzieści pięć lat – mówiła. – W końcu mam okazję, by zrobić coś wartościowego”⁵⁶.

Jej pierwszą Etiopia, która cierpiała głód. W marcu 1988 roku odwiedziła ona dom dziecka, w którym było 500 dzieci umierających z głodu i dzięki jej staraniom UNICEF wysłał tam jedzenie⁵⁷. W sierpniu 1988 roku Hepburn pojechała do Turcji, aby wziąć udział w kampanii immunizacyjnej. Nazwała ona Turcję najlepszym przykładem możliwości UNICEF. Po powrocie powiedziała: „Wojsko dało nam ciężarówkę, sprzedawcy ryb dali wagony dla szczepionek, a kiedy tylko data została ustalona, wystarczyło 10 dni, żeby zaszczepić cały kraj. Nieźle”⁵⁸.

W październiku tego samego roku Hepburn pojechała do Ameryki Południowej, gdzie odwiedziła Wenezuelę i Ekwador. W Wenezueli uczestniczyła ona w wydarzeniach przedszkolnych UNIFEC, programach edukacyjnych dla kobiet, a zakończyła swoją wizytę dobrze przygotowaną konferencją prasową. W Ekwadorze zobaczyła ona działanie kilku projektów edukacji przedszkolnej, programu opieki nad dziećmi, a także świadczenia dla dzieci pozbawionych opieki przy wsparciu UNICEF. Audrey Hepburn była specjalnym gościem na otwarciu ważnego programu rozwoju Regionu Andyjskiego⁵⁹. Mówiła ona: „Widziałam, jak małe górskie wspólnoty, slumsy i spontaniczne osiedla jakimś cudem po raz pierwszy uzyskały systemy wodociągo-

---

⁵⁴ UNICEF Years [Online] // audrey hepburn's official site. – Available: <http://www.audrey-hepburn.com/menu/index.php?idMenu=55>.

⁵⁵ Е. Мишаненкова, Я – Одри Хепберн : история моей жизни...

⁵⁶ Там само.

⁵⁷ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа; Audrey Hepburn's UNICEF Field Missions [Online] // audrey 1 : An Audrey Hepburn fan website. – Available: <https://www.audrey1.org/biography/22/audrey-hepburns-unicef-field-missions>.

⁵⁸ Там само.

⁵⁹ Audrey Hepburn [Online] // UNICEF. – Available: https://www.unicef.org/about/history/trim/audrey_hepburn_materials/doc/doc401477.PDF.

we, a tym cudem był UNICEF. Widziałam, jak dzieci same budowały sobie szkoły z cegieł i cementu, udostępnionych przez UNICEF”⁶⁰.

W lutym 1989 roku Hepburn udała się w podróż po krajach Ameryki Centralnej i spotkała się z przywódcami Hondurasu, Salwadoru i Gwatemali, otwierała nowe systemy wodociągowe, promowała projekty w dziedzinie opieki zdrowotnej i edukacji (w tym projekt umiejętności korzystania z radia dla ludności wiejskiej w Salwadorze), pełne spektrum programów dla przeżycia i rozwoju dzieci w Meksyku⁶¹. W kwietniu w ramach misji „Operacja Linia Życia” jeździła ona po zaminowanych drogach Sudanu i przekonywała wodzów powstańców, by przepuścili samochody z żywnością i lekarstwami do obozu dla uchodźców⁶².

Ze względu na wojnę domową żywność z pomocy humanitarnej nie docierała do potrzebujących. Celem misji było dostarczenie żywności do Sudanu Południowego⁶³.

W październiku tego samego roku Hepburn wyruszyła do Tajlandii, gdzie spotkała się z prasą i wizytowała programy dla dzieci z rodzin patologicznych w Bangkoku. Następnym jej przystankiem był Bangladesz, gdzie w różnych miejscach wizytowała ona projekty UNICEF w dziedzinie immunizacji, edukacji formalnej i nieformalnej, poprawy życia w slumsach oraz programów kobiecych. Spotkała się ona również z wysokimi urzędnikami rządu i służby zdrowia oraz z przedstawicielami prasy i innych środków masowego przekazu⁶⁴.

---

⁶⁰ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B5%D0%BF%D0%B1%D1%91%D1%80%D0%BD_%D0%9E%D0%B4%D1%80%D0%B8

⁶¹ Е. Фетисова, Последняя роль Одри Хепбёрн / Елена Фетисова, Светлана Обухова...

⁶² Е. Фетисова, Последняя роль Одри Хепбёрн / Елена Фетисова, Светлана Обухова [Электронный ресурс] // Человек без границ. – Режим доступа: http://www.manwb.ru/articles/arte/cinema/audrey_hepburn/; Audrey Hepburn’s UNICEF Field Missions [Online] // audrey 1 : An Audrey Hepburn fan website. – Available: <https://www.audrey1.org/biography/22/audrey-hepburns-unicef-field-missions>.

⁶³ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс]...; Audrey Hepburn’s UNICEF Field Missions [Online] // audrey 1 : An Audrey Hepburn fan website. – Available: <https://www.audrey1.org/biography/22/audrey-hepburns-unicef-field-missions>.

⁶⁴ Audrey Hepburn’s UNICEF Field Missions [Online] // audrey 1 : An Audrey Hepburn fan website. – Available: <https://www.audrey1.org/biography/22/audrey-hepburns-unicef-field-missions>; UNICEF Years [Online] // audrey hepburn’s official site. – Available: <http://www.audreyhepburn.com/menu/index.php?idMenu=55>.

W październiku 1990 roku Hepburn pojechała do Wietnamu, starając się nawiązać współpracę rządu z UNICEF w ramach programu immunizacji ludności, zaopatrzenia w wodę pitną oraz programów edukacyjnych⁶⁵.

Ostatnia podróż A. Hepburn miała miejsce cztery miesiące przed jej śmiercią, we wrześniu 1992 roku. Najpierw odwiedziła ona Somalię, która ucierpiała od wojny i suszy, a następnie obóz dla uchodźców w północnej Kenii.⁶⁶ Nawet kiedy zaczęły ją męczyć bóle w trakcie podróży, nikomu o tym nie powiedziała, bo bała się przerwać ważną misję w Afryce. Niestety było to brzemiennie w skutki.

W 1992 roku prezydent USA George Bush nagroził Audrey Hepburn prezydenckim medalem wolności na znak uznania dla jej pracy w ramach UNICEF, a Amerykańska Akademia Sztuki i Wiedzy Filmowej nagroziła ją nagrodą humanitarną imienia Jeana Hersholta za pomoc ludności. Nagroda ta została jej przyznana pośmiertnie i wręczona jej synowi⁶⁷.

W ciągu ostatnich pięciu lat swojego życia Audrey odwiedziła ponad 20 krajów (według niektórych źródeł 128 krajów), gdzie dawała świadectwo o niewinnych dzieciach walczących o przetrwanie. Informowała ona o tych warunkach światowych liderów, rządy i międzynarodowe środki masowego przekazu, szczególnie opisując prowokacyjne, często okropne szczegóły dotyczące milionów dzieci i ich rodzin, które ucierpiały wskutek klęsek żywiołowych i ludzkich⁶⁸. Audrey nie mogła i nie chciała dystansować i chronić się przed bólem, który widziała. Przyjmowała wszystkie ludzkie cierpienia do swego serca, nie pozostawiając w nim żadnego kącika „dla siebie”. Powinna była ona opowiedzieć o tym całemu światu.

Poza strasznymi i groźnymi dla życia podróżami, częścią misji Audrey Hepburn, ambasadorki dobrej woli UNICEF, były sprawozdanie, konferencje prasowe, wywiady, udział w licznych programach telewizyjnych w Wielkiej Brytanii, Kanadzie, Szwajcarii, Finlandii, Niemczech, Australii, USA... Jej harmonogram był tak wypełniony, że czasu ledwo wystarczało na jedzenie i sen. Udzielała ona do 15 wywiadów na dzień, uczestniczyła w oficjalnych śniadaniach, obiadach i kolacjach z kongresmenami, ich żonami, aby zwiększyć pomoc dla potrzebujących i zebrać jak najwięcej pieniędzy dla UNICEF. Wszystko, co robiła ona przez ostat-

---

⁶⁵ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Audrey_Hepburn [Online] // UNICEF. – Available: https://www.unicef.org/about/history/trim/audrey_hepburn_materials/doc/doc401477.PDF.

⁶⁶ Audrey Hepburn [Online] // UNICEF...

⁶⁷ Хепбёрн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Audrey_Hepburn.

⁶⁸ UNICEF Years [Online] // audrey hepburn's official site. – Available: <http://www.audrey-hepburn.com/menu/index.php?idMenu=55>.

nie pięć lat, starała się robić na rzecz potrzebujących dzieci, wszystkie autografy na zdjęcia, wystąpienia w telewizji i na imprezach świeckich, wszystko to robiła, żeby zwrócić uwagę opinii publicznej na działalność UNICEF. Innymi słowy, przy pomocy swojego znanego wizerunku gwiazdy Audrey chciała uczynić oficjalny wizerunek międzynarodowej działalności charytatywnej bardziej widocznym, wyrazistym i emocjonalnym. Ta szczególna magia, którą przyniosła ona na ekran kilka dekad wcześniej w końcu znalazła swoje przeznaczenie, znacznie bardziej wartościowe, niż egoistyczne dążenie do sukcesu. Ta dziewczyna, która nigdyś całkowicie zmieniła istniejące wcześniej wyobrażenia o ideale kobiety, teraz podjęła się o wiele większej roli niż te, które były jej proponowane w ciągu całej jej kariery firmowej – niesienie nadziei na ratunek niezliczonym milionom ludzi. Było ich o wiele więcej niż tych, którzy oglądali filmy z jej udziałem⁶⁹.

Praca Audrey w imieniu UNICEF była bodźcem, które zainspirowało wielu innych, by objąć i poświęcić swój czas poprawie dzieci na świecie. Dziś Fundusz Dziecięcy Audrey Hepburn kontynuuje swoją pracę w zakresie udzielania pomocy i niesienia nadziei dzieciom na całym świecie poprzez angażowanie środków i organizacji pomocniczych, zajmujących się kwestiami opieki zdrowotnej, dobrobytu i edukacji dzieci jako jej centralnej misji⁷⁰.

Przed swoją śmiercią Audrey napisała w swojej książce: „Nazywana byłam idealistką i romantyczką. Niech będzie, ale jestem przekonana: dawać miłość jest zawsze łatwiej, róbcie to bez zastanowienia. Mówią, że miłość jest najbardziej opłacalną inwestycją, im więcej oddajesz, tym więcej dostajesz z powrotem. Ale nie o to chodzi: miłość jest najbardziej unikatową inwestycją: im więcej jej dasz, tym więcej się jej rodzi w tobie. Gdyby wszyscy to rozumieli, o ile łatwiej byłoby żyć!”⁷¹.

„Zawsze uważałam, że najważniejsza w życiu jest miłość, nie tylko między mężczyzną a kobietą, matką a dziećmi, ale miłość do wszystkich i wszystkiego, nawet do tego, co nie jest szczególnie przyjemne. Mama zaszczepiła mi wspaniałe zasady moralne: myśleć najpierw o innych, a potem o sobie, bycie życzliwą, tolerancyjną, powściągliwą. Pamiętam, że pewnego razu powiedziałam o tych zasadach swojej przyjaciółce Sofii, ona zgodziła się, ale potem się oburzyła: „Nie

---

⁶⁹ Пролог. Дорога в детство [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.e-reading.club/chapter.php/58599/1/Uolker_-_Odri_Hepburn_-_biografiya.html.

⁷⁰ UNICEF Years [Online] // audrey hepburn's official site. – Available: <http://www.audrey-hepburn.com/menu/index.php?idMenu=55>.

⁷¹ Хепберн О. Жизнь, рассказанная ею самою. Признания в любви [Электронный ресурс] / Одри Хепберн ; пер. Наталья Павлицева ; ред. Л. Незвинская. – М. : ЯУЗА-ПРЕСС, 2012. – 270 с. // LoveRed.ec. – Режим доступа: http://loveread.ec/view_global.php?id=70459.

można być zawsze powściągliwą! Jak można być powściągliwą w przejawach miłości?”. Włoska natura mojej przyjaciółki podpowiedziała jej prawidłowy wniosek: ***nie warto być powściągliwym w przejawach miłości***⁷².

Będąc matką, Audrey Hepburn bezgranicznie kochała swoich obu synów. Przed długi czas walczyła o możliwość posiadania swoich własnych dzieci. Po pięciu poronieniach udało jej się urodzić najpierw Seana z jej pierwszego małżeństwa z Melem Ferrerem, a po 10 latach drugiego syna Lucę z drugiego małżeństwa z Andream Dottom. Ponieważ w dzieciństwie cierpiała na brak miłości ze strony swoich rodziców, całą swoją miłość i oddanie poświęcała dzieciom. Po urodzeniu dzieci nigdy nie występowała w filmach w pierwszych latach ich życia, aby zawsze być z nimi w latach ich rozwoju. A potem, kiedy jej starszy syn Sean nie mógł już jej towarzyszyć na planie i w delegacjach, zakończyła swoją karierę aktorki filmowej, ponieważ uważała rolę matki za ważniejszą od światowego sukcesu.

Najważniejsze jest to, że Audrey Hepburn zawsze była wdzięczna za wszystko, co wydarzyło się w jej życiu, nawet za urazy i straty. „Walcząc o możliwość posiadania swoich dzieci, nauczyłam się cenić życie cudzych. Po przeżyciu rozpadu dwóch rodzin, naprawdę doceniałam uwagę Roberta (*ostatni ukochany mężczyzna w życiu Audrey*). Żarliwie pragnąc choć najmniejszej pochwały i cierpiąc od ich braku w dzieciństwie, nauczyłam się być życzliwą wobec innych i tolerancyjną wobec wszelkich przejawów niechęci i rozdrażnienia. Pragnęłam miłości i nauczyłam się dawać ją wszystkim, pragnęłam troski, dlatego troszczyłam się sama, czekałam na pomoc i dlatego pomagałam...”⁷³.

Audrey Hepburn żałowała tylko tego, że późno trafiła o UNICEF, późno zaczęła sama jeździć do potrzebujących krajów. Uważała, że gdyby była mądrzejsza, mogłaby jeszcze wcześniej poświęcić swoją popularność służbie pomocy dzieci. „Jeśli macie taką możliwość, to nie odkładajcie tego, nie siedźcie spokojnie w swoich przytulnych domach, pomagajcie!... Proszę tylko o jedno: nie bądźcie obojętnymi – to najważniejsze, co możecie zrobić w życiu” – taki ostatni apel do swoich czytelników, fanów, przyjaciół i rodziny zostawiła Audrey Hepburn⁷⁴.

Aktorka zmarła 20 stycznia 1993 roku. Uroczystość pogrzebowa odbyła się w małym kościółku, gdzie obecni byli tylko najbliżsi. Synowie (Sean i Luca), byli mężowie (Mel Ferrer i Andrea Dotti), Robert Wolders (ostatnia miłość Audrey),

---

⁷² Там само.

⁷³ Хепберн О. Жизнь, рассказанная ею самою. Признания в любви [Электронный ресурс] / Одри Хепберн ; пер. Наталья Павлицева ; ред. Л. Незвинская. – М. : ЯУЗА-ПРЕСС, 2012. – 270 с. // LoveRed.ec. – Режим доступа: http://loveread.ec/view_global.php?id=70459.

⁷⁴ Там само.

Hubert de Givenchy (najbliższy przyjaciel), jej koledzy z UNICEF... Wokół było morze kwiatów, brzmiała muzyka Bacha i śpiewał dziecięcy chór...⁷⁵.

Aktorka pochowana jest w Tolochenaz, miasteczku niedaleko od Lozanny w Szwajcarii.

Po raz ostatni aktorka pojawiła się na ekranie w obrazie Stevena Spielberga „Na zawsze” w roli anioła o imieniu Audrey Hepburn. Kiedy odeszła, znana amerykańska aktorka Elizabeth Taylor powiedziała: „Teraz Bóg ma jeszcze jednego wspaniałego anioła, który wie czym się zająć w niebie”⁷⁶.

Za główne role w swoim życiu Audrey Hepburn uważała rolę mamy oraz rolę ambasadorki dobrej woli. Z obiema poradziła sobie doskonale, synowie wyrosli na wspaniałych ludzi, których mama by się nie wstydziła, a działalność charytatywna stała się znacznie zwykleszą sprawą niż w latach jej pracy w UNICEF. Hubert de Givenchy miał rację: „Najpierw po prostu podążając za swoją idolką ludzie wkrótce sami zrozumieli wiele rzeczy”. To najlepsze, co zrobiła w swoim życiu Audrey Hepburn⁷⁷.

Audrey Hepburn przeszła do historii jako jedna z najbardziej utytułowanych i angażowanych aktorek lat 50.–60. XX wieku. Podziwiano jej grę, zazdrościono urody, a styl próbowano kopiować. Ale Audrey Hepburn nigdy nie była po prostu piękną kobietą i utalentowaną aktorką. W ciągu swojego życia zmagająca się z wieloma trudnościami, z którymi udało się jej poradzić, a do końca swoich dni była wierna swojej misji humanitarnej.

Tworzenie biograficznych i cyfrowych narracji pedagogicznych, zawierających badanie drogi życiowej ludzi, którzy pozostawili znaczny ślad w historii wolontariatu i działalności charytatywnej, mogących zachęcić innych do tego dobrego dzieła, stanowi ważną część kształcenia zawodowego przyszłych pracowników socjalnych i pedagogów socjalnych oraz innych zawodów pedagogicznych i społecznych. Niniejszy materiał narracyjny nie wyczerpuje możliwości napisania nowych kierunków badań biograficznych. Uzasadnione jest pisanie i rozpowszechnianie informacji o doświadczeniu życiowym innych przedstawicieli wspólnoty światowej, którzy poświęcili swoje życie głoszeniu idei humanistycznych, dziełu wolontariatu i działalności charytatywnej, które mogą odegrać ważną rolę w kształceniu i wychowaniu dorastających pokoleń.

---

⁷⁵ Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixep.htm>.

⁷⁶ Там само.

⁷⁷ Хепберн О. Жизнь, рассказанная ею самой. Признания в любви / Одри Хепберн ; пер. Наталья Павлицева ; ред. Л. Незвинская. – М. : ЯУЗА-ПРЕСС, 2012. – 270 с.

BIBLIOGRAFIA

- 100 величайших звёзд кино за 100 лет по версии AFI [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/100>.
- Американский институт киноискусства [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.
- Борисова М., Голодное детство и большие ступни: какой была Одри Хепберн. Чего мы не знали об Одри Хепберн / Мария Борисова [Электронный ресурс] // Газета.ru. – Режим доступа: https://www.gazeta.ru/lifestyle/style/2018/01/a_11618888.shtml?updated#.
- Все самые лучшие фотографии Одри Хепберн [Электронный ресурс] // BIG PICTURE. – Режим доступа: <https://bigpicture.ru/?p=554003>.
- Мишаненкова Е., Я – Одри Хепберн: история моей жизни [Электронный ресурс] / Екатерина Мишаненкова. – Б.г.: АСТ, 2014. – 224 с. – Режим доступа: http://loveread.ec/read_book.php?id=47270&p=23.
- Одри Хепберн [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://privetvse.narod.ru/jdrixep.htm>
- Одри Хепберн [Электронный ресурс] // 24СМИ. – Режим доступа: <https://24smi.org/celebrity/1017-odri-hepburn.html>.
- Одри Хепберн [Электронный ресурс] // COSMOPOLITAN. – Режим доступа: <https://www.cosmo.ru/stars/biography/audrey-hepburn/>.
- Одри Хепберн [Электронный ресурс] // Узнай все. – Режим доступа: <https://uznayvse.ru/znamenitosti/biografiya-odri-hepburn.html>.
- Одри Хепберн. Детство и тинейджерство [Электронный ресурс] // Потапов А. Обо всем интересном понемногу / А. Потапов. – Режим доступа: <https://apotapov777.livejournal.com/392631.html>
- Одри Хепберн... Женщина легенда (Фото) [Электронный ресурс] // LIKETKA. – Режим доступа: <http://www.liketka.com/moda/item/odri-khepburn-zhenshchina-legenda>
- Одри Хепберн – красивая и несчастная [Электронный ресурс] // Хронотон : сайт. – Режим доступа: <http://www.chronoton.ru/bio/Audrey-Hepburn>
- Пролог. Дорога в детство [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.e-reading.club/chapter.php/58599/1/Uolker_-_Odri_Hepburn_-_biografiya.html
- Соболева М., Одри Хепберн – биография, личная жизнь: история ангела / Марина Соболева [Электронный ресурс] // Биография : сайт. Биография, история жизни знаменитых людей – артистов, актеров, писателей, композиторов, и других известных деятелей. – Режим доступа: <http://www.biography-life.ru/art/140-odri-hepburn-biografiya-lichnaya-zhizn-istoriya-angela.html>
- Фетисова Е., Последняя роль Одри Хепберн / Елена Фетисова, Светлана Обухова [Электронный ресурс] // Человек без границ. – Режим доступа: <http://www.manwb.ru/articles/arte/cinema/audrey-hepburn/>.
- Хепберн, Одри [Электронный ресурс] // Википедия: Свободная энциклопедия. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>.
- Хепберн О. Жизнь, рассказанная ею самой. Признания в любви [Электронный ресурс] / Одри Хепберн ; пер. Наталья Павлицева ; ред. Л. Незвинская. – М. : ЯУЗА-ПРЕСС, 2012. – 270 с. // LoveRed.ec. – Режим доступа: http://loveread.ec/view_global.php?id=70459.
- Audrey Hepburn [Online] // UNICEF. – Available: https://www.unicef.org/about/history/trim/audrey-hepburn_materials/doc/doc401477.PDF.
- Audrey Hepburn's UNICEF Field Missions [Online] // audrey 1 : An Audrey Hepburn fan website. – Available: <https://www.audrey1.org/biography/22/audrey-hepburns-unicef-field-missions>.
- UNICEF Years [Online] // audrey hepburn's official site. – Available: <http://www.audreyhepburn.com/menu/index.php?idMenu=5>.